

Den islandske revolution

Side 2-4: Jørgen Jürgensen, *Brudstykker af en selvbiografi. En eventyrers og straffefanges erindringer fra København, London og Tasmanien, med refleksioner over ret, straf, fængsler, deportation og kolonisering*, dansk oversættelse af originalmanuskript *A Shred of Autobiography, Containing Various Anecdotes, Personal and Historical, Connected with these Colonies*, Hobart 1835-1838, dansk udgave København 2006. For den islandske episode se s. 78-83. For Jørgen Jürgensens liv se D. Sprod, *The Usurper. Jorgen Jorgensen and his turbulent life in Iceland and Van Diemen's Land*, Hobart 2001.

Side 4-8: For udstillingerne i 1900 og 1095 se B. Stoklund, "Island på udstilling i Paris 1900 og Tivoli 1905", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie – den danske forbindelse*, København 2008, s. 144-163, D. Bruun, *Færøerne, Island og Grønland på Verdensudstilling i Paris 1900*, København 1901, *Politiken* 26. maj 1905.

Side 10-16: G. Karlsson, *Iceland's 1100 Years History of a Marginal Society*, London 2001, B. Thorsteinsson, *Island*, København 1985 beskriver de tidligste år, U. Østergaard, "Danmark – småstat, imperium og kolonimagt", i M. Venborg Pedersen (red.) *Danmark En kolonimagt*, København 2017, s. 24-35 beskriver rigsfællesskabet, det samme gør E. Nørr og J. Thomassen (red.), *Nordatlanten og Troperne. Forvaltningshistoriske kilder fra Færøerne, Grønland, Island og Tropekolonierne*, København 2007, L. Nordberg, *Island – nordisk religion, historie, og samfund*, København 2012, for stiftamtmandene se E. Hreinsson, "Danske embedsmænd på Island under enevælden", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 91-108.

Side 13-17: For handel se G. Karlsson, *Iceland's 1100 Years History*, J.J. Aðils, *Den danske monopolhandel på Island 1602-1787*, København 1926-7, G. Gunnarsson, *Monopoly Trade and Economic Stagnation. Studies in the foreign trade of Iceland*, Lund 1983, O. Degn og E. Gøbel, *Skuder og kompagnier, Dansk søfarts historie 1588-1720, bd. 2*, København 1997 og O. Feldbæk, *Storhandelens tid, Dansk søfarts historie 1720-1814, bd. 3*, København 1997, C. Ax, "Islændingene og de danske købmænd i Reykjavik 1770-1850", i S. Mentz (red.) *Rejse gennem Islands historie*, s. 75-80, "Islænderen Jon Olafssons Oplevelser som Bøsseskytte under Christian IV" i *Memoirer og Breve*, bd. I, udgivne af J. Clausen og P.F. Rist, København 1905, Aa. Rasch, *Niels Ryberg 1725-1804. Fra bondedreng til handelsfyrste*, Aarhus 1964. For Jürgensens forhold til Islands handel se S. Mentz, "Fra København til Hobart", i Jørgen Jürgensen, *Brudstykker af en selvbiografi*, s. 19-29.

Side 17-24: Kulturel samhørighed se T. Lyngby, "Helstatspatrioternes Island. Borgerdyd, økonomisk udvikling og videnskabelig udforskning", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 41-46, G. Halfdanarson, "From Enlightened Patriotism to Romantic Nationalism: The Political Thought of Eggert Ólafsson and Tómas Sæmundsson", i S. Sigmundsson (red.), *Norden och Europa 1700–1830*, Reykjavik 2003, P. H. Suhm, *Historien af Danmark, Norge og Holsten udi tvende Udtog til den studerende Ungdoms Bedste*, København 1776, *Store & Gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere samlede ved Ove Malling*, E. Hansen (udg.) København 1992, Norges handelsbalance se S. Mentz, "Mellem verdensmarked og helstat. Norges dynamiske eksportøkonomi" i M. Skougaard (red.), *Norgesbilleder. Dansk-norske forbindelser 1700-1905*, København 2004, s. 57, "Islænderen Jon Olafssons Oplevelser som Bøsseskytte under Christian IV" i *Memoirer og Breve*, S. Heiberg, "Island i dansk og nordisk identitet" i S. Mentz (red.) *Rejse gennem Islands historie*, s. 25-29, F. Lundgreen-Nielsen, "Grundtvig og danskhed" i O. Feldbæk (red.), *Dansk*

identitetshistorie bd. 3, København 1992, s. 76, E. Olafsson og B. Povelsen, *Reise igennem Island foranstaltet af Videnskabernes Selskab i København, bd. 1-2, Sorø 1772*, for den britiske videnskabelige interesse, se *Sir Joseph Banks, Iceland and the North Atlantic 1772-1820: Journals, Letters and Documents*, Anna Agnarsdóttir (red.), London 2016, M. B. Rasmussen, "Landskabet som grundtone. Billedet af Island i kunsten", i S. Mentz, (red.) *Rejse gennem Islands historie*, s. 128-133, forberedelserne til Phelps og Jørgensens handelsrejse se A. Agnarsdóttir, "Den islandske revolution 1809 – og den islandske reaktion", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 58-61, S. Mentz, "fra København til Hobart", i Jørgen Jürgensen, *Brudstykker af en selvbiografi*, s. 29-31.

Side 26-29: Jürgensens revolution se, A. Agnarsdóttir, "Den islandske revolution 1809 – og den islandske reaktion", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 61-68, S. Mentz, "Jørgen Jürgensen. En personlighed fra den florissante handelsperiode", *Carlsbergfondets Årsskrift 2006*, s. 108-115, S. Bakewell, *The English Dane. A Life of Jorgen Jorgensen*, London 2005, J. Jorgensen, "Historical Account of a Revolution on the Island of Iceland in the Year 1809", upubliceret manuskript i British Library Eg. 2067, J. Jürgensen, *Brudstykker af en selvbiografi*, s.78-83, G.S. Mackenzie, *Travels in the Island of Iceland, during the Summer of the Year MDCCCX*, Edinburgh 1812.

Side 29-31: Nye strømninger se C. Ax, "Islændingene og de danske købmænd i Reykjavik 1770-1850", i S. Mentz (red.) *Rejse gennem Islands historie*, s. 75-90, M. Böss, *Op omkring Island: En kulturhistorisk rejsedagbog*, København 2016, B. Thorsteinsson, *Island*, København 1985, s. 207-217, L. Nordberg, *Island – nordisk religion, historie, og samfund*, København 2012,

Side 31-36: Forfatningsspørgsmålet se C. Friisberg, *Orla Lehmann – Danmarks første moderne politiker. En politisk biografi*, Esbjerg 2000, s. 252, C. Bjørn, *1848 – borgerkrig og revolution*, København 1999, J. Sigurdsson, *Om Islands statsretlige Forhold*, København 1855, L. Nordberg, *Island – nordisk religion, historie, og samfund*, København 2012, i forbindelse med bogen findes kildecitater på nettet www.frydenholm.dk, *Den islandske Forfatningssag i Landstinget 1868-69* (udgivet af O. Lehmann), København 1869, S. Mentz, "Kongelige besøg på Island – en islandsk nationalstat i støbeskeen", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 108-110.

Side 36-53: De kongelige Islandsbesøg se *Illustreret Tidende*, nr. 776, 1874, s. 412, nr. 779, 1874, s. 440, S. Mentz, "Kongelige besøg på Island – en islandsk nationalstat i støbeskeen, i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 111- 127, B. Anderson, *Forestillede fællesskaber. Refleksioner over nationalismens oprindelse og udbredelse*, Roskilde 2001, E. J. Hobsbawm, *Nations and Nationalism since 1780. Programme, Myth, Reality*, Cambridge 1990, G. Hálfdanarson, "Severing the ties – Iceland's Journey from a Union with Denmark to a Nation-State", *Scandinavian Journal of History*, 31:3-4, (2006), s. 241, M. Böss, *Op omkring Island: En kulturhistorisk rejsedagbog*, København 2016, B. Thorsteinsson, *Island*, s. 225-233, Aa Heinberg, *Frederik VIII. Prins, kronprins, konge og hans tid*, København 1962, s. 113, 147, G. Brandes, "Amagers Løsrivelse", *Politiken*, 16. december 1906 og "Amagers Flag", *Politiken*, 22. december 1906, S. Poulsen og H. Rosenberg, *Islandsfærden. Ombord og iland under Kongens og Rigsdagsmændenes Rejse til Færøerne og Island i Sommeren 1907*, København 1907, Rigsarkivet 05270 J.C. Christensens dagbøger, nr. 16, 1907, P. Duedahl, J.C. Christensen. *Et politisk menneske & Dagbøger*, København 2006, Rigsarkivet, Kongehusarkivet. Frederik VIII's Rejeminder fra Island 1907, pk. 10, læg IX, P. Sundbøl, *Dansk Islandspolitik 1913-1918*, Odense 1978, for flagsagen se B. Thorsteinsson, *Island*, s. 241-244, K. Berlin, *Spredte erindringer fra et langt liv*, København 1952, s. 62-63, K.J.V. Jespersen, *Rytterkongen. Et portræt af Christian 10.*, København 2007, L. Svanholm, *Laurits*

Tuxen. *Europas sidste fyrstemaler*, København 1990, *Nationaltidende* 31. juni 1921, J. Krabbe, *Erindringer fra en lang Embedskarriere*, København 1959.

Side 54-60: Republikken se G.T. Johannesson, *The History of Iceland*, The Greenwood Histories of the Modern Nations 2013, G. Karlsson, *Iceland's 1100 Years History of a Marginal Society*, London 2001, B. Thorsteinsson, *Island*, København 1985, L. Nordberg, *Island – nordisk religion, historie, og samfund*, København 2012. Vanggaards citat, E. Nørr og J. Thomassen (red.), *Nordatlanten og Troperne. Forvaltningshistoriske kilder fra Færøerne, Grønland, Island og Tropekolonierne*, København 2007, s. 294, L. Funder og B. Spur (red.), *Billedhuggeren Sigurjón Ólafsson og hans portrætter*, Reykjavik 2008, s. 45, M. A. Hansen, *Rejse paa Island*, København 1954, H. Jensen, "Martin A. Hansen og fællesrigets historie", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 180-196, P. Hammerich, *En Danmarkskrønike*, København 1983-84.

Side 62-65: Historiebrug og Jürgensen se A. Agnarsdóttir, "Den islandske revolution 1809 – og den islandske reaktion", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 61-68, S. Mentz, "Jørgen Jürgensen En personlighed fra den florissante handelsperiode, *Carlsbergfondets Årsskrift 2006*, s. 108-115, J. Jørgensen, "Historical Account of a Revolution on the Island of Iceland in the Year 1809", upubliceret manuskript i British Library Eg. 2067.

Side 63-71: Den danske nationalfortælling, for afståelsen af Island til Preussen. B. Thorsteinsson, *Island*, København 1985, s. 224, S. Mentz, "Kunsten at fremstille en død helt. Officersportrætter fra De slesvigske Krige i slutningen af 1800-tallet", *Fortid og Nutid Tidsskrift for kulturhistorie og lokalhistorie*, 2003, 4, s. 244, S. Heiberg, "Island i dansk og nordisk identitet" i S. Mentz (red.) *Rejse gennem Islands historie*, s. 25-30, O. Lehmann (red.), *Den islandske Forfatningssag i Landstinget 1868-69*, København 1869, *Orla Lehmann – og den nationale kunst*, Vejle Kunstmuseum 1986, F. Lundgreen-Nielsen, *På sporet af dansk identitet*, København 1992, E. Said, *Orientalism*, New York 1978, M.A. Hansen, *Rejse paa Island*, København 1954.

Side 71-78: Udlevering af sagaerne, *Berlingske Tidende* 27. april 2014, for den islandske kamp se G. Hálfðanarson, "Værsågod Flatøbogen". Håndskriftsagen og afslutningen på Islands kamp for selvstændighed", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 163-180, for den danske reaktion og forløbet i Danmark se S. Heiberg, "Island i dansk og nordisk identitet" i S. Mentz (red.) *Rejse gennem Islands historie*, s. 36-40, islandske citater er fra G. Hálfðanarson, "Værsågod Flatøbogen", s. 171-73, Mazzini citat, M. Clark, *Modern Italy 1871-1982*, London 1984, s. 30.

Side 78-87: Den postkoloniale kamp, G. Hálfðanarson, "En glemte union: Island og Danmark og opløsningen af den danske helstat", *Noter*, nr. 178, 2008, s. 12, *Morgenbladet*, 23. juni 1944, S. Mentz, "Frederiksborgmuseets islandske forbindelse", *Carlsbergfondets Årsskrift 2009*, s. 100-107, Ragnar Kjartansson's video har været vist på Kling & Bang Gallery i Reykjavik, G. Hálfðanarson, "Severing the ties – Iceland's Journey from a Union with Denmark to a Nation-State", *Scandinavian Journal of History*, 31:3-4, (2006), *Politiken* 10. november 2008 diskuterer Island i forhold til de danske kolonier og Björks sang, Björks kritik af det danske styre, se H. Jensen, "Martin A. Hansen og fællesrigets historie", i S. Mentz (red.), *Rejse gennem Islands historie*, s. 181, *Frederiksborg Amtstavis* 29. september 2008 har gengivet Vigdis-citatet, finanskrisen, M. Böss, *Op omkring Island: En kulturhistorisk rejsedagbog*, København 2016.